

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Profesorii de religie în congres

(=) Preoți profesori de religie, la școale de curs secundar din capitală, au cerut sfântului Sinod, forului suprem pentru chestiunile bisericești, să încuviințeze întrunirea în congres a preoților profesori de religie ortodoksi români dela școalele secundare din patriarhie, în zilele de 19—21 Iunie 1934, la Târgoviște — Mănăstirea Dealului.

Sfântul Sinod, în ședința dela 18 April a. c., a aprobat această cerere a profesorilor preoți.

În urmare, o comisiune, încredințată cu pregătirea lucrărilor privitoare la congres, — întrunindu-se sub prezidiul părintelui delegat I. Mihălcescu, decanul facultății teologice din București, — a fixat subiectele ce au să fie dezbătute în ședințele întrunirii dela Mănăstirea Dealului, unde comandamentul școlii militare dela această mănăstire a avut bunăvoința de-a invita congresul să-și țină ședințele.

Subiectele congresului sânt:

1. Raportul religiunii cu celelalte obiecte de învățământ.
 2. Psihologia în învățământul religios.
 3. Programul învățământului în școalele secundare de toate categoriile. (Rolul apologetice în învățământ).
 4. Metoda de propunere a învățământului religios și directive practice pentru realizarea ei. (Lecturi religioase pentru completarea învățământului, capele, cultul divin, mărturisirea, împărtășania, cântări religioase).
 5. 4 lecțiuni practice.
- Comisiunea a demnat referenții și conferențarii pentru fiecare subiect, precum și profesorii cari vor face lecțiuni practice.

Este de dorit, ca la acest congres să participe cât mai numeroși profesori de religie și din mitropolia Ardealului, ca împreună cu colegii lor din alte locuri ale țării să se sfătuească și să caute căile cele mai nimerite întru promovarea bunei creșteri a tinerimii școalelor secundare, a nădejdi noastre de mâine.

Problemele puse la ordinea zilei cuprind un material întins și atât de bogat, încât și dacă sfaturile acestui congres nu vor izbuti, în cursul de două-trei zile, să satisfacă deplin cerințele de-a imprima pretutindeni duhul nou în educația tineretului nostru, — totuși profesorii participanți vor avea prilej să se lămurească mai bine asupra mijloacelor de-a întâmpina patimi și rele obiceiuri ivite astăzi, mai mult ca altă dată, în școalele din orașele noastre.

Dar opera de educare a tineretului aparține nu numai profesorilor de religie adunați în congres, ci în aceeași măsură face parte din îndatoririle familiei și, în general, ale societății. Când în casa părintească și în viața publică s'au încuibat năravuri și pilde rele, ele vor stăpâni în mare grad și mintea tinerească excitând fantazia ei ușor de aprins.

Tatăl și mama, purtând răspunderea pentru viitorul și soarta copilului lor, au și datoria de-a se preocupa din adins de felul în care odrasla lor ține să-și cheltuiască întreg timpul extrașcolar, ei trebuie plivească la timp, până ce buruiana nu înăbușe sămânța bună în sufletul minorului. Ei trebuie să știe neapărat, cu cine se învârstărește, cu cine se joacă, ce locuri cercetează, ce „literatură“ citește el... Fără a fi controlat cu înțelegere și serioșitate, fără a feri nevârșnicul de ispitirile ce-l înconjoară, calea fapturilor greșite îi este mereu deschisă.

Acceas operă de educare a tineretului școlar revine și autorităților și tuturor oamenilor de bine, asociindu-se astfel în frontul chemat să restabilească bunele moravuri ale vieții școlare, ca și ale vieții publice.

Atingerea acestui scop se întemeiază pe o lucrare solidară și puternică, binecuvântată și susținută de biserică, școală, familie și societate.

să-și dea acolo vremea, banii și sănătatea lor, sânt adăposturile păcatului și mulți sânt cei ce slujesc într'însele. Toți cei ce pun la cale lucruri pentru câștigul lor, dar cu paguba apropielui, sânt slujitori ai păcatului.

Dar nu numai ei sânt pe lume. Sânt și mulți slujitori ai gândului celui bun. Se găsesc destui prinși în lucrări prin care vor să slujească bunului spor al obștii. Fie că este vorba de petreceri sănatoase, fie că este vorba de răspândirea științei de carte, fie că este vorba de gustări sufletești alese, cum sânt cuvântările pentru luminarea minții, îngrămădirile de lucruri ca să vezi înfăptuirile omului, — toate acestea au destui slujitori, care se silesc să mai lumineze chipul lumii acesteia și s'o salte pe calea propășirii.

În cele mai multe din aceste îndeletniciri însă îl găsim pe om încordându-se la treabă numai prin puterile lui. Încearcă

Prea Sf. Arhiereu VASILE, vicarul arhiepiscopiei noastre, în vizitație canonică

Criza morală a societății de azi a produs o dezechilibrare sufletească a poporului nostru, care nu mai are încrederea necesară nici în munca lui și nici în sprijinul autorității de stat. Pentru ridicarea moralității și întărirea încrederii într'un viitor mai bun, pe care cu prisosință îl merită acest popor cu un pronunțat bun simț și o credință nezdruccinată în Dumnezeu, deși i-a fost exploatată bunacredința cu o totală lipsă de prevedere, — I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae a ținut de necesar, să îndrume Consiliul arhiepiscopal la o activitate mai vie și mai intensă de păstorie a credincioșilor din parohiile arhiepiscopiei. A îndrumat consilierii referenți a studia cu deosebită atenție stările religioase-morale, culturale și sociale din fiecare parohie, luând inițiative de îndrumare și observare a activității preoților noștri, pentru a-i face se activeze în toate domeniile chemării lor de păstori sufletești și îndemnându-i a depune un suprem efort pentru întărirea vieții religioase-morale a păstoriților.

Pentru a cunoaște mai bine stările reale din parohii și activitatea preoților, s'au luat măsuri pentru a le inspecta la fața locului și, în legătură cu cele constatate, să se poată lua măsurile cele mai potrivite pentru îndreptare.

Conform acestora, P. S. Sa Arhiereul vicar Vasile a primit delegația de-a face vizitații canonice tuturor parohiilor din protopresbiteratul Mediașului.

În ziua de 30 Mai P. S. Sa arhiereul Vasile, însoțit de părintele consilier Ieronim Grovu, la ora 9 dimineața a sosit în comuna Hașag, unde a fost întâmpinat de Prea cucernicul părinte protopop Ioan Crăciun, care în numele preoților din protopresbiteratul Mediașului rostește următoarele cuvinte:

Prea Sfințite, — Vestea despre venirea Prea Sf. Voastre, în mijlocul poporului din protopopiatul Mediașului, a umplut de bucurie inimile noastre, cu deosebire că în aceste părți poporul nostru n'a avut asemenea prilejuri fericite ca un arhiereu să-i fi cercetat vre-odată într'un răstimp de 150 ani.

Când pașiți acum pe teritoriul protopopiatului Mediaș, ca trimis al I. P. S. Sale Păr. Mitropolit Nicolae, Vă rugăm să aveți convingerea ca pe aceste plaiuri binecuvântate de Dumnezeu trăiește un popor care cu sfințenie și tărie și-a păstrat credința strămoșască, iar preoțimea atât în trecut, cât și în prezent a căutat să-și facă datorie față de biserică, lege, neam și țară.

Sântem foarte mulțumitori pentru osteneala ce V'ați luat de-a ne cerceta toate parohiile din tract, pentru că numai prin o verificare a situației la fața locului puteți să vă faceți icoana vie despre stările din parohii și despre greutățile ce le întâmpină preoțimea întru îndeplinirea misiunii sale în mijlocul poporului. De aceea, în aceste vremuri de grele încercări, pentru toți, cler și popor, cuvântul P. Sf. Voastre va fi ascultat și va cădea ca o ploaie binecuvântată și ca un balsam alinător asupra credincioșilor, cari se doresc după cuvântul Domnului, „precum se dorește cerbul după isvoarele apelor“. Prea Sfințite, Conștient de însemnătatea acestor zile câte le veți petrece între noi, cu venerațiune vin să dau expresiune bucuriei noastre pentru cinstea deosebită ce ni se face, și rugându-Vă să ne împărtășiți arhierasca binecuvântare, în numele preoților și al poporului din protopopiatul Mediașului să Vă zică un călduros: *Bine ați venit!* —

Credincioșilor adunați în mare număr în biserică, după săvârșirea utreniei, P. S. Sa le vorbește despre Isus Hristos lumina lumii, pe care trebuie să și-o însușească fiecare credincios, pentru a scăpa de întunecul păcatului. Vorbirea P. S. Sale a făcut o adâncă impresie asupra credincioșilor, cari vărsau lacrimi de bucurie la auzul cuvintelor arhieresti de mângâiere.

La ora 14 a plecat spre Șeica mare. În marginea județului Prea Sfințitul a fost întâmpinat de dl Dr. Stirbeț, prefectul județului Târnava mare, însoțit de dl avocat și deputat eparhial Dr. Ilarie Holom, urând în numele județului și al guvernului ca activitatea pastorală pe care o desvoltă în județ să fie spre întărirea credincioșilor bisericii ortodoxe, spre desăvârșirea păcii dintre confesiuni și spre îndeplinirea tuturor la respectarea legilor țării. P. S. Sa mulțumește de atenția deosebită ce se dă bisericii ortodoxe și prin aceasta I. P. S. Sale Arhiepiscop și mitropolit Nicolae, din a cărei delegație se află astăzi între credincioșii din județ. Asigură pe dl prefect, că a venit în numele Mântuitorului Hristos, care a adus solia păcii pe pământ. Biserica ortodoxă în tot trecutul ei a fost cel mai puternic razim pe care s'a sprijinit și din care s'a desvoltat simțământul național al poporului românesc. În timpurile grele de azi, biserica va fi primul factor prin care simțământul de demnitate națională se va putea regenera. Asigură pe Maiestatea Sa și guvernul țării de devotamentul și loialitatea credincioșilor bisericii noastre. —

puterea lor de oameni.

Ei se străduiesc în toată hărnicia pentru lucrurile Domnului, dar, pe lângă toată încordarea lor, își pun toată nădejdea în Domnul. Ei știu că pot ajunge până la un capăt al lucrurilor lor și numai biziindu-se pe ei, dar mai știu că lucrul acela nu are mare dăinuire și mulți sorți de izbândă, dacă nu se bizue pe puterea lui Dumnezeu și nu-și pun nădejdea într'Insul.

Aceștia sânt cei ce au în minte cuvintele Psalmului: *De nu va zidi Domnul casa, în deșert se ostensesc cei ce zidesc.* Da, temeiul lucrului nostru și cheia biruinței noastre este dacă noi am lucrat în numele Domnului și L-am chemat pe El într'ajutor.

De aceea lucrătorii de soiul acesta se deosebesc de cei ce lucrează numai cu puterile lor; de aceea lucrul lor are aici altă temeinicie și poate răzbate mai adânc în inima fraților.

FOIȘOARA

Cuvântare de ziua sfintei Treimi

— Care era să fie rostită în biserică Mitropoliei din Sibiu, de Arhim. SCRIBAN (20 Mai 1934) —

De nu va zidi Domnul casa, în deșert se ostensesc cei ce zidesc.

Psalmul 126, 1.

Prea iubiți Frați și binecredincioșilor Creștini, — În clipa de față, se găsesc la lucru, fie în țara noastră, fie în tot largul lumii, fel de fel de slujitori. Unii sânt la treabă pentru a săvârși lucrurile diavolului. Tot cel ce săvârșeste lucruri care ispitesc pe aproapele său spre păcat este un slujitor al celui rău. Și sânt de aceștia destui. Toate adăposturile de noapte, în care oamenii sânt imbiiați spre petreceri netrebne, ca

Sosiți în comuna Seica mare tot poporul înșirat pe două rânduri ne-a întâmpinat în haine de sărbătoare și aruncând flori în calea Arhierelui nostru. În biserică Prea Sfințitul a vorbit despre puterea Duhului Sfânt, care s'a pogorât în ziua Cincizecimii asupra învățăcelilor, prefăcându-i din umili și neînsemnați pescari, vânători de suflete, prin cari apoi a cucerit milioanele de suflete pentru ideile Lui mântuitoare. Lume multă, în cucernică evlavie, a ascultat cuvintele de mângâiere și îmbărbătare. De aici a cercetat casa de rugăciune din Boarta. Parohia ortodoxă este organizată în anii din urmă având 55 suflete. În cuvântarea ținută acestor credincioși a accentuat binefacerile bisericii ortodoxe, pe care le revărsa asupra credincioșilor ei mai ales prin sfintele taine, îndemnându-i să țină cu tărie la biserica noastră, deosebindu-i și să nu se simtă umiliți prin faptul că sunt puțini, pentru că darurile Duhului sfânt se revărsa deopotrivă asupra celor mulți, ca și asupra celor puțini.

În 31 Mai a cercetat biserica din Șteneș, dărăpănată și neîngrijită. A vorbit despre necesitatea reparării ei urgente, luând ca motto: Doamne, iubit-am bunacuvântă casei Tale. În Mihăileni a adus mângâiere sufletească celor cinci familii de ortodocși pe cari îi mai avem acolo și cari cu o deosebită râvnă îngrijesc de sfânta biserică, pe care au respectat-o și împodobit. A luat măsuri ca preotul administrator să vie mai des în filie.

În aceeași zi la ora 15 au sosit în Veseud. Tot poporul în haine de sărbătoare și toate străzile până la biserică împodobite cu covoare și flori. Biserica foarte curată și bine îngrijită. S'a săvârșit vecernia la care răspunsurile scurte le cântă toți credincioșii cu înțelegere și precizie care uimește. P. Sf. Sa a vorbit despre jertfa de răscumpărare a Domnului nostru Isus Hristos din păcatul strămoșesc. Credincioși cucernici, evlavioși și foarte satisfăcuți de înalta cinste ce li s'a făcut prin prezența arhierelui Vasile între ei. S'a bucurat și a sălțat Veseudul, cel ocilit de toți. Poporul până târziu noaptea a staționat în fața casei parohiale, unde s'a retras pentru odihna binemeritată, Pr. Sf. Vasile.

În ziua de 1 Iunie a cercetat parohiile Agârbici, Axente Sever (Frâua), și Vorumloc, parohii bineorganizate și cu numeroși credincioși, apoi filiele Metiș și parohia Șoala, cu bisericețe modeste, unde păstoria credincioșilor se face mai cu lipsuri, susținându-se mai mult prin puterea de credință a enoriașilor. Merita lauda jertfa episcopului din Metiș și râvnă cu care catehizează învățătorul ortodox din Șoala.

Parohia Tapu este vacantă de mulți ani și lipsită complet de păstorie duhovnicească. Episcopul Dordea depune o frumoasă stăruință pentru repararea casei parohiale în nădejdea că în curând va avea și această parohie păstorul ei. Binecuvântarea arhierescă s'a dat și parohiei Copșa mică și filiei Proștea mare, cari sperăm că vor fi mai bine îngrijite în viitor de către tinerul lor păstor. În lăgășul nou mulți credincioși au ascultat cuvântul arhieresc despre sfânta taină a împărțirii prin care omul se împreună cu Domnul și Mântuitorul nostru.

În Păucea s'a săvârșit utrenia în 3 Iunie și fiind Duminecă au fost invitați credincioșii, să participe la sfânta liturghie,

care s'a săvârșit în parohia vecină Dârlos. Biserica din Păucea fiind foarte dărăpănată, P. S. Sa a îndemnat credincioșii să se silească a clădi o nouă biserică.

În Dârlos sfânta liturghie s'a săvârșit în grădina bisericii, fiind biserica veche neîncăpătoare pentru marea mulțime de credincioși, iar biserica cea nouă și frumoasă încă nu e terminată. Aci Prea Sfințitul a vorbit despre purtarea de grijă alui Dumnezeu, talmăcind cuvintele: „Iată Eu cu voi sunt în toate zilele”. După amiază s'a făcut vecernia în Curciu, unde a cuvântat despre puterea nemărginită a lui Dumnezeu și despre adevărata credință ortodoxă, pentru a-i întări față de propaganda sectară.

În toate comunele Prea Sfințitul a fost întâmpinat și salut de autoritatea comunală, preoții greco-catolici, evanghelici lut., de către corpul didactic și conducătorii asociațiilor culturale. Numai preoții greco-catolici din Tapu și Șoala au ținut să se scoată în evidență, prin o absență demonstrativă.

În deosebi notarul comunei Șeica mare s'a remarcat prin alesele cuvinte și căldura sentimentelor prin care a întâmpinat pe arhierul nostru, și corpul didactic din această comună, care prin un cor bine instruit și cu cântări cisericești a delectat seara pe Prea Sf. Vasile; iar Prea Cucer, părinte protopop greco-catolic din Calvasăr cu ocazia trecerii noastre prin această comună a ținut să primească cu poartă frumos decorată și să salute cu frumoase cuvinte pe Prea Sf. nostru arhier.

Prea Sfinția Sa a mulțumit tuturor și i-a asigurat, că vine în numele Mântuitorului, care a propovăduit pacea și bunăînțelegere între oameni și a relevat importanța școlii în educarea tineretului.

Cu acestea prima parte a vizitației canonice s'a terminat.

In jurul congresului profesorilor de religie

O deosebită importanță prezintă pentru noi congresul profesorilor de religie, fixat pentru zilele de 19—21 Iunie c. la Târgoriste, sub președinția I. P. S. Patriarh.

Socotită multă vreme ca cenușeareasă învățământului, atacată prin presă și pe toate căile, credem că a sosit momentul ca să se pună lucrurile la punct, atacurilor injuste să li se răspundă cu argumente, iar cele juste să se recunoască și să se îndrepteze lucrurile. Lipsă de metodă? Prea multă doctrină și prea puțină atenție în spre formația sufletească a elevilor? Slabă pregătire a catheților? Inmixtiune în domeniul altor științe, sau defecte mari în repartiția materiei din program? Iată o mulțime de întrebări la care trebuie să se răspundă temeinic. Căci o temperare a atacurilor, ce se aduc în deobște religiei, totuși se observă. De unde înaintea, dacă nu se cerea ca acest obiect să fie exclus cu totul din învățământul

secundar, ca obscurantist și anacronic, atunci era limitat în cadrele cursului inferior, cari elevi, ca să vorbim ca sf. apostol Pavel, trebuie să se hrănească cu lapte, iar cei din cursul superior cu alimentul tare al rațiunii.

Astăzi se recunoaște în genere valoarea educativă a religiei, dar se pretinde cu multă insistență de a se valorifica acest obiect, de a i se da suflul de viață care să transforme noile generații, să înceteze de a mai fi numai o glorioasă și venerabilă amintire a trecutului.

Pe de altă parte profesorii de filosofie revendică pentru dânsii predarea moralei în liceu și excluderea totală a apologetice, pentru motivul că religia fiind obiect de credință și nu de știință, nu se poate demonstra. Crearea unei morale, așa zisă pozitivă, cu totul independentă de orice substrat religios și valabilă pentru toată lumea, aceasta a fost tendința ultimului timp. Infructuoasă încercare! Căci o morală, lipsită de bază religioasă, înseamnă casă zidită pe nisip și sântem fericiți să constatăm că la această concluzie au ajuns cei mai de seamă pedagogi ai vremii noastre. Într'adevăr că în țările apusene, în majoritatea cazurilor, învățământul religios a fost înlocuit cu un învățământ moral, lipsit de orice culoare confesională, dar la aceasta n'a condus pretutindeni părerea că morală nu s'ar putea întemeia pe religie, ci antagonismul ireductibil dintre confesiuni și mai ales exclusivismul catolic. În Franța, în locul orelor de religie s'au introdus cele de morală, în care se tratează și se discută probleme practice de purtare, supunere, datoriile morale etc. Scopul lecțiilor de morală este de a însuși în sufletul elevilor toate datoriile omenești, a-i face atenți la ceea ce e bine și ceea ce e rău. În Anglia, din cauza protestelor clerului și credincioșilor, s'a produs următoarea normă: Învățământul religios, predat în școala publică, să fie redus numai la părțile comune tuturor confesiunilor. În ceea ce privește aprofundarea misterelor religioase, aceasta va rămâne pur și simplu pe seama bisericii. Nu tot așa în Germania, țara clasică a filosofiei și a pedagogiei, a înțeles că o morală lipsită de bază religioasă nu poate fi un mijloc de educație solidă. Caracterul nu se poate forma decât pe baze religioase, iar ideile morale nu-și capătă sancțiunea decât prin religie, — totuși și aici au fost voci contrare, însă concepția sănătoasă a biruit. Morala nu se mărginește decât la sferele străme ale vieții practice, ea numai dirijează voința spre anumite idealuri și norme de acțiuni.

Dar spiritul omenesc nu se mărginește numai la contemplantarea vieții pământești. Chiar fără voia noastră spiritul nostru se simte strâns legat de altă ființă superioară, de care atârână existența lui. Credința și tendința aceasta a omului către un Eu mai puternic de cât el, îi este înăscută, și de ar pieri aceasta, ar pieri și omul, întrucât i-ar lipsi acel ferment spiritual, care-l încurajează în actele sale și-l face să se gândească la o sancțiune viitoare.

Fără substratul religios, morala apare ca ceva bazat pe simple ipoteze, după cum spune Foerster, unul dintre cei mai autorizați pedagogi de astăzi: „Și numai pentru niște simple ipoteze, nu e nimeni în stare a se sacrifica. Un Dumnezeu, o voință eternă există tot așa ca și îndoiala omenească. Numai pe baza acestui neclintit adevăr e cu putință, ca din nestatornică și nesigură fire omenească, să se formeze caractere tari și solide, nu pe baza principiilor morale filosofice, a așa zisei morale independente, care nu se bazează decât pe păreri individuale — pe nesiguranța și nestatornicia gândirii omenești — pe searbăda experiență a a vieții și care se schimbă după toate modele și curente și evoluează dela un sistem la altul. De n'ar exista acest sentiment de frică și respect, precum și de speranță într'o judecată viitoare — să fim siguri că orice precepte morale — orice legi scrise pe hârtie — vor fi zadarnice — omul tot animal ar rămânea”. (Foerster: Lebensführung).

Pr. V. Popa
profesor.

★ Prin decret regal, cu data de 9 Iunie 1934, dl Al. Lapedatu, ministru de stat, se însărcinează cu conducerea cultelor și artelor, purtând titlul de: *Ministru al cultelor și artelor*. Prin același decret se desființează, și se vor suprima din bugetul președinției consiliului de miniștri, ministerele: Ardealului, Basarabiei și Bucovinei, precum și subsecretariatul de stat al minorităților. —

Biserica noastră a stăruit mereu pentru reînființarea ministerului cultelor, ca o reintegrare a bisericii ortodoxe în drepturile sale, la care n'a renunțat și nu poate să renunțe.

Dl ministru Al. Lapedatu, om de înaltă valoare intelectuală, este cunoscut ca om iubitor de casa Domnului și bun ortodox, căruia clerul și poporul nostru îi păstrează multă stimă și încredere.

Numirea sa, de titular al resortului cultelor, a cărui activitate fusese întreruptă în 1928, este și o conside-

Despre acest soi de lucru trebuie să stăm să vorbim, pentru că el este singurul care ne poartă mântui din nevoile noastre, care poate ridica țara noastră, în clipa în care ne găsim.

I

Iubiților Frați și Credincioși creștini, Țara noastră merge de mulți ani de zile cu sămânța stricăciunii în ea, dar încă nu apucase să vadă în chip pipăit roadele ei. Socotea să-i croiască o lume a ei, în care omul să fie singurul ziditor al fericirii neamului. Oameni truși, adăpați din învățătură străină, credeau să plămădească un soi de viață, prin care să spue: Noi am făcut! e fapta noastră! am ajuns noi să fim Dumnezeu! iată că lumea poate merge și fără Dumnezeu!...

Deși un ochi limpede de mult putea să vadă că o asemenea lume merge pe căile perzaniei, totuși ceice socoteau să ducă lumea și fără Dumnezeu se încăpățănau a crede și a lucra așa ca în adevăr lumea să meargă numai pe picioarele ei.

Totuși, în însași țara noastră, au fost în vremea din urmă, fapte atât de neliniștitoare, încât mulți sânt ceice s'au îngrozit de halul în care ajunge lumea fără Dumnezeu. Dela cei vrâșnici și copti, stricăciunea s'a scoborât la cei nevâșnici și necopti, la tineri și copii.

[urmează]

Igiena socială în România

(5) de prof. Dr. C. Mihăilescu
(Sfârșit)

Țăranii noștri, ca și muncitorii dela orașe, fără instrucție și educație, sânt niște copii, cari de sigur au multă nevoie de sfaturi și de învățătură, dar mai înainte și mai presus de toate au nevoie de protecție și de apărare. Or, copiii când sânt mici, știți bine că nu prea pricep de sfaturi, de aceea părinții lor sânt dator să-i apere și să-i ferească de pericol. Nu este permis părinților a lăsa chimbrile și cuțitul în mâna copiilor.

Tot așa, este o mare nenorocire că se lasă alcoolul, această teribilă și ade-menitoare otrăvă, la îndemâna întregii populații, cu mintea încă copilărească și neștiutoare de pericol.

Locul acestei otrave este alături de surorile ei: stricnina, morfina, eterul și clo-roformul, în dulapurile farmaciilor, iar nu în cele peste 50.000 de cârciumi, răspândite pe tot întinsul țării.

Părinții poporului, adecă guvernele, or care ar fi ele, au datoria sfântă, înaintea ori căruia alt interes, fiscal sau politic, să-și apere copiii, căci altfel ei se nenorocesc singuri și pier cum au pierit indienii din America, din cauza alcoolului.

În rezumat, din expunerea realităților concretizate sub formă de cifre și statistici oficiale, rezultă că poporul român, deși primul ca natalitate, prin marea lui mortalitate și întinderea boalelor se găsește într'o înapoiată stare de igienă socială.

Cauzele acestei stări de lucruri sânt multiple: Unele sânt intrinsece, adecă inerente poporului însuși, iar altele extrinsece, privind organizația sanitară. Ambele aceste categorii de cauze țin și ele, la rândul lor, de o cauză generală, care s'ar putea numi de autoritate sau de conducere.

Cauzele intrinsece, care au rădăcinile lor în popor, se referă la câte-și trele manifestările lui de viață, adecă la viața fizică, la inteligență, și la calitățile sufletești. Câte-și trele aceste manifestări sânt atinse în mersul și în dezvoltarea lor normală, și anume:

1. Viața fizică este atinsă prin sărăcie și mizeria socială, atât în privința locuințelor; 40.000 de bordeie și 800.000 de case de bărne lipite cu pământ și acoperite cu stuf sau paie, — cât și insuficiența cantitativă și calitativă a alimentației. Ființele omenești trăind în aceste oondiiuni n'au nici măcar confortul și îngrijirea animalelor dintr'unele ferme.

2. Inteligența este atinsă prin insuficiența și de multeori chiar lipsa totală

de instrucție și de cele mai elementare cunoștințe de igienă individuală și socială. Dl Gabrea, arată, după statistica oficială a ministerului de instrucție, că în anul școlar 1928—29 au fost 3.817.236 de copii în vârstă de școală, dela 5 la 18 ani, dintre care au rămas fără școlaritate 1.534.025, adecă 42% și din aceștia 877.447 n'au frecventat nici măcar școala primară. Iată dintr'o dată aproape un milion de viitori analfabeți pe fiecare an, pentru a căror instrucție statul ar mai avea nevoie de școli și de încă 22.000 de învățători, iar nu reduceri.

3. Calitățile sufletești sânt atinse prin scăderea sentimentului religios, dus uneori până la lipsa completă a or cărei educațiuni morale. Urmarea fatală a fost dezvoltarea patimilor, egoismului, răutatea, hoția, desfrăul, alcoolismul etc., ale căror efecte le-am arătat.

Cauzele extrinsece privesc organizația noastră sanitară, profilaxia și asistența pe care statul este obligat s'o dea poporului și care la noi este insuficientă și în multe părți lipsește cu desăvârșire.

Pentru ce este insuficientă și pentru ce lipsește? Nu fiindcă n'am ști ce să facem contra boalelor. Am spus mereu că față de toate flagелеle sociale, atât planul de luptă cât și mijloacele de acțiune sânt perfect cunoscute, iar rezultatul aplicării lor este sigur.

rație dată Ardealului, precum și bise-ricii al cărei fiu este dl Al. Lapedatu.

Dorim noului ministru o activitate rodnică și aducătoare de grabnică alinare suferințelor și ranelor rămase din trecut.

Actul internațional de mare importanță, al reluării legăturilor diplomatice dintre România și Rusia, constituie un mare succes obținut prin talentul și luminatul patriotism al dlui *Nicolae Titulescu*, ministrul de externe al României.

Guvernele celor două țări își garantează mutual plinul și întregul respect al suveranității fiecăreia din statele lor și abținerea dela orice amestec, direct sau indirect, în afacerile interne și în dezvoltarea fiecăruia dintre ele, și în special a oricărei agitații, propagandă și oricărui fel de intervenții sau de sprijin al acestora. —

Care va fi valoarea reală a acestui act internațional de relucare a raporturilor diplomatice între cele două state, deocamdată nu se poate prevedea. Oameni de greutate, diplomați și șefi de partide, îl consideră ca fapt îmbucurător, care va avea darul să sădească în suflete siguranța și liniștea trebuitoare pentru o muncă rodnică în țara noastră.

Acord similar a fost și va fi semnat cu statele Micii Înțelegeri, care își vor trimite reprezentanți oficiali la Moscova.

Pleacă nunții papali. În urma dispozițiilor luate de guvernul Germaniei, au încetat să funcționeze pe ziua de 31 Mai c. legațiile Prusiei și Bavariei pe lângă Vatican. Nunciaturile papale, acreditate pe lângă guvernele prusian și bavarez, au fost suprimate de Vatican, ear nunții papali respectivi se înapoiază la Roma.

Congresul asociației clerului ortodox român

Asociația generală a clerului ortodox român și-a ținut congresul în 12 și 13 I. c. în sala ateneului Dichiul din București.

La sedința inaugurală au participat: PP. SS. LL. Episcopul Cosma al Dunării de jos ca delegat al sf. Sinod, Vartolomeu Episcopul Râmnicului, Noul Severin, Grigorie Episcopul Aradului, și numeroși reprezentanți preoți și mireni din capitală și provincie.

Președintele Asociației generale a clerului, Păr P. Partenie, a deschis congresul arătând că preoțimea își dă seamă că are de luptat acum cu modernismul, care a pătruns până și la sate, în paguba bunelor obiceiuri; dar preoțimea solicită autorității de stat să se simtă solidară cu lucrarea de înnoire a slujitorilor altarului, încurajându-i și făcând să fie res-

pectați. Vorbitorul roagă pe dl ministru Al. Lapedatu să întindă ocrotire pentru preotul ortodox care, pe lângă munca lui din parohie, s'a îndatorat prin lege să catehizeze în școala primară cu un minimum obligator de opt ore săptămânal, ceea ce însemnează o adevărată catedră, însă gratuit prestată. Păr. Partenie mulțumește tuturor celor ce sprijinesc clerul și biserica.

Directorul general al cultelor, dl Stancu Brădișteanu, scuizând lipsa dlui Al. Lapedatu, reținut în altă parte, declară că cunoaște nevoile prin care trece clerul ortodox, în ce privește salarizarea și promite ocrotire din partea ministerului.

Au luat cuvântul toți episcopii prezenți, apoi protopopul Ioan Duma (Petroșani), directorul ziarului *Universul*, dl Ștefan Popescu, cerând preoțimii să ajute ca viața morală să se ridice.

Telegrame de felicitare s'au citit trimise de II. PP. SS. LL. Nicolae al Ardealului, Pimen al Moldovei ș. a.

În sedința de după amiază participă și I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei și P. S. Sa Episcopul Dionisie al Ismailului, ovanțioați de congresiști.

Pr. A. Anghelescu (Brăila) a desvolat referatul său: *Situația bisericii ortodoxe față de celelalte culte*, remarcând, cu date și cifre, nedreptatea făcută bisericii ortodoxe la alocuirea diferitelor bugete.

Pr. V. Iordăchescu, prof. universitar a vorbit despre poziția bisericii ortodoxe în statul român, arătând în linii generale concepția ce rezidă la temelia statului modern, precum și concepția bisericii în raporturile ei față de stat. Din acțiunea subversivă a sectelor, nu biserica are de pierdut, ci statul însuși.

Au mai vorbit: I. P. S. Sa Gurie al Basarabiei, P. S. Sa Vartolomeu al Râmnicului, pr. Chiricuța, dnii I. G. Savin, Popescu Tudor ș. a.

În ziua a doua s'a vorbit, în continuare, despre raportul bisericii față de stat. Statul va de atențiunea cuvenită clerului, când acesta va ști să se facă necesar, — a spus păr. D. Boroiianu.

Chestiunea uniunii tuturor societăților clericale ortodoxe din țara noastră, s'a amânat pentru un viitor congres.

O delegație a congresiștilor, după audiența avută eri la ministerele de culte și de finanțe, raportează congresului:

D. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor, și-a făcut un punct de onoare din promisiunea că va lupta pentru îndreptățirea preoțimii.

La ministerul finanțelor, dl ministru Slăvescu, a spus că, totuși, cunoscând nevoile preoțimii și nedreptatea celor două curbe aplicate salariilor, va face tot ce se va putea ca în parlament să se rectifice.

Păr. P. Partenie a mulțumit tuturor celor cari au dat sprijinul ca congresul să se țină în atmosfera frumoasă în care s'a ținut.

P. S. Cosma, președintele congresului, încheind sedințele, și-a arătat mulțumirea sufletească pentru lucrările pe care le-a realizat congresul.

Fundația Gojdu și stăpânirea dela Budapesta

Am stăruit și stăruim, ca ministerul de externe al României să intervină și să nu mai tolereze atitudinea nedreaptă și de-a dreptul revoltătoare a guvernului dela Budapesta în chestiunea averii fundației Gojdu. Guvernul nostru are datoria de-a lua în sfârșit măsuri energice pentru lichidarea neîntârziată a litigiului cu privire la această avere, — cu atât mai vădit, că eată ce aflăm despre situația, în care se găsește de prezent averea fundațională:

În plin centrul Budapestei se înalță cele opt corpuri de case, fiecare cu câte două sau trei etaje, formând averea fundației Gojdu.

Marele român Gojdu, a lăsat această avere (valoarea imobilelor de cca 80—90 milioane Lei) pentru ajutorarea studenților români din Ardeal, cerând prin testament ca averea să fie administrată de Reprezentanța Fundației, cu reședință în Sibiu.

Îndată după unire, guvernul din Budapesta a căutat să pună mâna pe averea lăsată de Gojdu. Lucrurile n'au mers până aci, dar ministerul cultelor din Ungaria s'a amestecat în administrația averii fundaționale.

Până în anul 1926, venitul fundației se rambursa Reprezentanței din Sibiu, iar de atunci — pe baza ord. ministerului cultelor ungar — se depune la banca „Pesti Hazai Elsótakarékpenztár Egyesület”. Această bancă nu avizează despre operațiunile pe care le face cu banii fundației, decât ministerul de culte ungar, și refuză a da vre-o deslușire în această privință, fără permisiunea guvernului ungar. De asemenea, ministerul cultelor interzice ca depunerile să se facă la vre-o altă bancă, pentru a nu se putea ținea socoteală precisă a banilor depuși.

Toate sumele rămase după acoperirea cheltuielilor de administrație și întreținere a imobilelor, se depun la susnumita bancă din Budapesta. Până în prezent sânt depuse pe numele Fundației circa 15 milioane Lei.

Starea în care se găsește imobilele fundației — după constatările făcute la fața locului în toamna anului trecut de către delegații Reprezentanței Fundației — este bună.

Avem informația, că în scopul de-a deschide o nouă stradă în Budapesta, se vor expropria unele imobile, printre care cade și un corp de casă, proprietatea Fundației Gojdu.

De câțiva ani de zile se duc tratative între guvernul român și guver-

nul din Budapesta, dar care întotdeauna sânt amânate — din motive lesne de înțelese — de către unguri.

Fiind vorba de o avere atât de însemnată și de interesele studenților români din Ardeal — statul maghiar nu vrea să recunoască decât pe cei din Ungaria... Guvernul român are datoria de-a urgenta pe cale diplomatică clarificarea acestei chestiuni.

Preotul în școala primară

Corul copiilor în catedrală

Duminecă, în 10 I. c., credincioșii catedralei mitropolitane din Sibiu au avut prilejul să trăiască clipe de o mișcătoare înălțare sufletească.

Se sfârșia al doilea an de catehizare la școalele primare din Sibiu. Copilașii, fetițe și băieți, în haine naționale și cu corpul învățătoresc în frunte, au venit la sfânta liturghie pentru a înălța rugăciuni de mulțumită Tatălui ceresc.

Copiii înaintea altarului, cea mai vrednică jertfă pe care o putem aduce lui Dumnezeu.

Ceeace însă ne-a legat și mai mult de acest moment, a fost corul copiilor.

Aproape 300 de copilași au fost strânși, sub conducerea studenților în teologie, și din glasurile lor nevinovate ca de îngeri și clare ca sunetele de argint, înălțau cântări de preamărire.

Intr'un unison senin au cântat plini de însuflețire toată liturghia.

Asupra credincioșilor a făcut adâncă impresie acest fapt, întrucât, cei mai mulți își ascultau chiar pe copiii lor.

Copiii înaintea Domnului au fost pentru noi o predică vie; în fața nevinovăției lor parecă auziam cuvintele lui Isus: «De nu veți fi ca aceștia, nu veți putea intra întru împărăția cerurilor».

Un cuvânt de atențiune se cuvine studenților teologi din anul al IV-lea cari au fost suplinitorii harnici la catehizarea școalelor primare, în acest an.

Ziua de Duminecă ne va rămânea scumpă în amintirea noastră și nădăjduim că de aici înainte să ne putem înălța mai des rugăciunile noastre la liturghie, pe glasul nevinovat al copiilor.

Gh. S.

Taina mărturisirii, Bucuria de-a ierta a lui Dumnezeu, de preotul Gh. Secaș, predicator al catedralei mitropolitane din Sibiu. Tipografia Arhidiecezană, 1934. Preț 5 lei. — Broșura de 31 pagini, cu ilustrații religioase, năzuește să fie o privire în adâncurile marelui taine a mântuirii.

Și nici corpul medical nu este de vină, căci el este la înălțime și ca instrucție, și ca devotament.

Două sânt cauzele reale:

1. *Insuficiența bugetară*, care a dus, de câțiva timp, la un *desechilibru* între nevoile sanitare care s'au tot mărit și între posibilitățile financiare acordate pentru satisfacerea lor, care s'au tot micșorat.

2. *Discontinuitatea* în legiferarea și aplicarea măsurilor sanitare după schimbarea miniștrilor. La noi ce face unul, strică altul. *Lipsește un program de organizație sanitară bine alcătuit și stabilit pe un termen lung, de mai mulți ani, care să fie respectat și aplicat de toți miniștrii sănătății publice.*

Această lipsă poate fi ușor remediată. Rămâne însă în picioare prima cauză, *lipsa de fonduri*, care, ca și toate celelalte cauze intrinsece, țin de o cauză mai mare, generală, ce atinge autoritatea supremă, *statul* și al cărei nume e pe buzele tuturor: **criza financiară**.

Nu intră în cadrul acestui studiu de a discuta cauzele crizei financiare generale; dar, ea având repercursiuni așa de mari asupra stării noastre sanitare și a igienei sociale, nu mă pot opri de a face o constatare: Este cert că războiul a provocat mari zdruncinări de ordin teritorial, economic, financiar, politic etc., care au

contribuit la producerea crizei de azi. Dar ceeace cred că a determinat mai mult deslănțuirea fenomenului acestuia social, este *schimbarea profundă a mentalității și moralității oamenilor de după război*.

Pe lângă faptul că războiul însuși este răsturnarea ordinii și a tuturor principiilor normale din timp de pace, deci creiază o mentalitate specială, care a putut să persiste și după război, dar la aceasta s'a adăugat influența diferitelor curente și propagande subversive, lansate și conduse de cele mai multeori de elemente străine și dușmane neamului nostru. Printre ele, este și doctrina materialistă, susținută chiar de pe catedre de preținși savanți *atei* care s'a infiltrat prin școli, a schimbat mentalitatea și firea multor intelectuali români și s'a răspândit din ce în ce mai mult și în masele poporului urban și chiar rural.

Acelaș lucru s'a petrecut și la alte popoare, de pildă la poporul englez, peste care aceste idei, curente și propagande suflă neconținut, ca vânturile, dar fără să zdruncine sau măcar să turbure cultura sufletească, temeinic așezată, pe baza credinței în Dumnezeu și a moralei creștine, nici a intelectualilor, nici a poporului.

În Anglia bisericile sânt în mijlocul universităților, iar cursurile universitare nu se încep fără rugăciune și închinare către Dumnezeu.

În palate, ca și în cea mai umilă locuință de muncitor, locul de cinst pe masă îl are *Cartea sfântă, Biblia*. Din acest tezaur al vieții, capul familiei, înainte de a se așeza la masă pentru *hrana trupescă*, soarbe și împărtășește tuturor, cu voce tare, în reculegere și pietate *hrana sufletească*, fără de care viața omului n'are sens și nu se poate concepe.

La noi, favorizat de frământările și desorganizarea socială de după război, *ateismul* a zdruncinat și a dărâmat chiar credința multora, le-a slăbit principiile morale, altruiste, întreținute de religie și a lăsat să se desvolte în libertate instinctele animale egoiste și antisociale.

Desrădăcinarea din sufletul omului a credinței în Dumnezeu, în această forță și autoritate supremă care ne-a creat și ne guvernează prin legi așa de minunate fizice și morale și față de care trebuie să dăm seama, în orice moment, de acțiunile noastre cele mai intime, a dus la *distrugea frânei de control* a faptelor noastre, la deformarea și chiar la *anihilarea conștiinței*.

Nestânjeniți de această *frână morală*, ne mai având nici un ideal spiritual superior, oamenii și-au pus tot idealul în îndeplinirea cerințelor materiale ale corpului. Goana după dobândirea de bunuri materiale și după îmbogățire cu orice preț,

pentru satisfacerea plăcerilor și a ambițiilor egoiste a infectat viața socială, începând cu *celula de bază*, cu familia, precum și tot mecanismul aparatului de stat, în care au început a incolți și a rodi, ca buruienile într'un câmp nelucrat și ca paraziții într'un organism bolnav, *manifestările imoralității*: minciuna, nedreptatea, favoritismul, înșelăciunea, asuprirea, și mai ales *hoția* sub toate formele ei de *șperț, comision, excrocherie*, sau nesfârșite fraude.

Imoralitatea infiltrată în viața unui popor atrage după sine mari perturbări și nemulțumiri în viața socială. Se produce o *denivelare*, o repartizare nedreaptă a veniturilor țării față cu munca depusă de fiecare. Unii se îmbogățesc excesiv și repede, — alții, cei mulți și slabi, sărăcesc și cad pradă desnaudejdei și boalelor.

Sănătatea publică și igiena socială sânt compromise. Energiile productive se împuținează pe măsură ce parazitismul crește.

Criza devine din ce în ce mai acută și începe să dea de gândit. În zadar se caută însă, mereu, *remedii financiare*, când adevăratele cauze, care trebuie atacate, sânt pur morale.

Ca încheiere, de sigur că doriți să precizez: care ar fi și remediile acestei crize generale, în care *igiena socială a țării noastre se prezintă sub un aspect așa de îngrijitor?*

Probleme, fapte, comentarii

Protopopul Gheorghe Haines (1769—1812). Preotul profesor dela liceul nostru braşovean „A. Şaguna”, părintele *Candid C. Muslea*, neobositul iscusit cercetător al trecutului unui centru puternic al ortodoxiei, cum a fost şi este Braşovul, — ne dă, în seria protopopilor de altă dată ai vechiului oraş de graniţă, icoana *Protopopului Gheorghe Haines* (într-un studiu de 43 pagini, extras din revista *Ţara Bârsei*). Gheorghe Haines a venit în 1790 ca primul preot român stabilit la biserica din *Cetatea Braşovului*. Vrednicia şi viaţa sbuciumată a lui Gh. Haines, care a fost preşedinte al Consistorului din Sibiu şi protopop în acest oraş, apoi în Braşov, se expune documentat şi cu nimerite observaţii în studiul părintelui Muslea. Dela acest merituos cârturar, cititorii doritori să cunoască munca dispăruţilor şi aproape uitaţilor neamului şi ai bisericii noastre ardelenene, aşteaptă să vadă şi istoria bisericii din Cetatea Braşovului, biserică ridicată şi îmbogăţită cu banii românilor, „despre al cărei trecut — mărturiseşte autorul studiului — mai sânt atâtea de spus”

Un ordin al ministerului instrucţiunii opreşte şcolarii se citească o seamă de cărţi considerate ca otrăvă sufletescă pentru tineret. Pe lista de oprire sânt înscrise peste 50 de romane de ale scriitorilor noştri de astăzi, precum şi colecţiile: celor 15 lei, a celor 5 lei, toate romanele în fascicule ş. a. Opreliştea se rapoartă şi la bibliotecile şcolarelor.

Când şcoala şi familia vor lucra mai intensiv în aceeaşi direcţie, pentru a supravieţui şi a desvolta cunoştinţele şcolarelor prin lectură, măsurile ministeriale abea atunci vor putea da rezultatele dorite.

Redeschiderea bisericii ortodoxe din Bodogaia, judeţul Odorhei. — În lupta pentru afirmarea vieţii româneşti şi ortodoxe, pe plaiurile acestui colţişor de pământ, cu un trecut dureros, biserica noastră încreştează la activul său un moment demn de reamăntat.

În comuna Bodogaia, odinioară în majoritate românească ortodoxă, există, în stare bună, o modestă biserică din lemn pe un deal, înconjurată de mii de morminte ale părinţilor noştri, apărători de credinţă şi neam.

Cu moartea ultimului păstor, Alex. Boiu, în 1919, biserica s'a închis, căci mica turmă, rămasă după el, s'a împrăştiat.

Cu sosirea soarelui libertăţii românilor de pretutindeni, s'a hotărât readucerea la matcă a celor depărtaţi, — şi anume prin biserică, a cărei deschidere, de mult intenţionată, s'a făcut Duminecă în 3 Iunie 1934.

La actul solemn a venit lume multă din comunele din jur, în frunte cu P. C.

protopop al tractului Sighişoara, E. Stoica, cu preoţii N. Marcu (Săcel), I. Doctor (Vânători), E. Zichil (Topa), N. Hantău (Feleag) şi S. Radu (I. G. Duca, Cristur), care are în administrare această parohie. Au participat apoi, profesorii şi elevii şcolii normale I. G. Duca, profesori din Odorhei, ş. a.

După serviciul, oficiat de cei amintiţi, a vorbit P. C. părintele protopop E. Stoica, cu mult înţeles, despre importanţa bisericii în viaţa neamului şi a acestei Case ce se redeschide azi. Preotul S. Radu tâlcuieşte cuvintele Scripturii vechi, pline de actualitate: „Nu te teme, turmă mică...”, apoi aminteşte despre trecutul sbuciumat al bisericii de aici, trecut pe care l-au trăit mii de adormiţi ale căror pietre funerare şi cruci sânt istoria mereu grăitoare peste vremi despre ortodoxia noastră intensă de aici.

Dupăce arată greutăţile întâmpinate pentru redeschidere, aduce mulţumiri tuturor donatorilor, în special prof. V. Ghibedea, care i-a dat tot sprijinul să se întreprindă o colecţie.

Notăm participarea unui frumos număr de suflete, femei şi copii, din comună, la stropirea cu aghiasmă, pe a căror fizionomie se cetea nespăşă bucurie.

Oastea Domnului a desfăşurat un reuşit program de cântări.

La ora 3 d. a. a sosit dela Odorhei P. C. Sa Părintele consilier Tr. Scorobet, care este în judeţul nostru de 4 zile, în scopul reorganizării parohiilor ortodoxe. S'a interesat de aproape de biserică, de credincioşi, a stat de vorbă cu ultima credincioasă, Reghina Boiu, fiica răposatului preot Alex. Boiu, amintit mai sus; tuturora li-a adresat cuvinte părinteşti. Intors la I. G. Duca (Cristur) de aici a plecat în vizitaţiune la Porumbeni-mari.

INFORMAȚIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului s'a înapoiat în 12 l. c. dela băile din Karlsbad, unde a urmat o cură de trei săptămâni, la reşedinţa Sa.

Cancelaria mitropolitană din Iaşi este înştiinţată, că de curând s'a descoperit la muzeul din Berlin un steag al lui Mihai Viteazul şi pe care e zugrăvit chipul arhanghelului Mihail. Se vor întreprinde cercetări pentru a se stabili cum a ajuns steagul lui Mihai Viteazul la Berlin.

† **Pr. Nicolae Dorca**, parohul comunei Şoala, protopopiatul Mediaşului, o venerabilă figură a clerului acestui protopopiat, a trecut la cele veşnice în ziua de 31 Mai 1934, în etate de 92 ani. Dumnezeu să-i răsplătească truda şi să-l primească printre aleşii Săi!

În starea actuală a crizei, anomaliile şi suferinţele sânt atât de numeroase, în cât au ajuns să se influenţeze şi să se provoace unele pe altele, să formeze un lanţ închis, un cerc vicios, în care voină, cu tot dinadinsul să îndrepti ceva, nu ştii de unde să începi.

Marele scriitor *Maeterlinck*, profund observator, atât al vieţii animalelor cât şi al societăţii omeneşti, în cartea sa intitulată „L'intelligence des fleurs” spune că, pentru marea majoritate a omenirii, două sânt izvoarele cele mai mari de suferinţe: *sărăcia şi boala*.

Ei bine, dlor, afirmaţia aceasta a lui Maeterlinck constituie pentru noi o indicaţie preţioasă, anume, că grija conducătorilor unei ţări este să vegheze mai înainte de toate la înlăturarea acestor două rele.

1. Să urmărească îmbogăţirea sau înstărire, pe bază real democratică a întregii mase a poporului şi ridicarea standardului lui de viaţă prin crearea de venituri, prin realizarea unei politici constructive, iar nu de sărăcie şi de demoralizare, prin impozite grele şi alte restricţii.

Un exemplu foarte edificator, din care putem trage concluzie, despre situaţia noastră economică, îl avem din situaţia publicată de curând de Banca Naţională a Ro-

mâniei. O tonă de marfă românească exportată de noi este prefăcută la 1800 lei, pe când o tonă de marfă străină, importată de noi, o plătim cu 26.400 lei.

Va să zică, produsele solului nostru: grâu, porumb, lemne, piei, lână, petrol etc., greu muncite, fiind însă brute, nelucrate, le exportăm aproape pe nimic şi — plătim de 15-ori mai scump produse lucrate, ca: măţasuri, îmbrăcăminte şi încălţăminte de lux, parfumerie, cosmetice etc., de care, în mare parte, ne-am putea lipsi.

În privinţa aceasta, vecinii noştri bulgari ne dau un bun exemplu. Ei transportă căpşunile cu avioane speciale, nu poartă decât ştofe şi încălţăminte confecţionate la ei şi economisesc milioane anual numai dela solniţa de pe masă, în care piperul scump este peste tot înlocuit cu produsul naţional: ardeiul.

Nu pot intra mai adânc în acest capitol de economie naţională; dar, este un fapt pe care nu-l poate nimeni tăgădui: că pământul fertil şi bogat al ţării noastre nu aşteaptă decât o organizare luminată pentru a oferi destule venituri.

Dar aceasta nu este de ajuns. Mai trebuie ca acea organizaţie, pe lângă că trebuie să fie luminată, adică pricepută, dar trebuie să fie şi morală. Organizatorii

Din Orăştie ni se comunică faptul, că la Ziua Eroilor, când şcoalele, şi societăţile, fără deosebire de confesiune, asistă cu preoţii lor la slujba religioasă oficiată de preoţimea ortodoxă în piaţa din centrul Orăştiei, — singur protopopul greco-catolic din localitate face excepţie absentând dela această festivitate, — în schimb însă acelaşi protopop nu lipseşte nici într'un an la Bobotează de a umbla cu crucea şi la casele ortodoxilor... Cum se explică astfel de atitudine?

† **Elisaveta Curta**, soţia parohului Ioan Curta, protopop onorar în Buneşti, protopopiatul Cohalm, a decedat în 8 Iunie 1934, în al 78-lea an al vieţii şi al 56-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămăşiţele pământeşti ale defunctei s'au aşezat spre veşnică odihnă, după ritul ortodox român, în 10 Iunie, în comuna Buneşti. Odihnească în pace!

La meserii. Direcţia căminului de ucenici Nr. 1 din Timişoara primeşte 30 de ucenici români, cu cel puţin 7 clase primare, sau 2—4 clase secundare, cari vor fi plasaţi la meserii. Într-o zi în cămin e gratuită; părinţii se îngrijesc numai de îmbrăcăminte pe trei ani. A se adresa către: Direcţia Căminului de ucenici Nr. 1, în Timişoara, strada Ţepeş Vodă 2.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 17 Iunie 1934, va predica părintele Gh. Maior.

Posta redacţiunii

Pr. A. S. în T. „Partidul” de care scrieţi, nu poate să fie coborât la numirea de partid. E ceva cu mult mai pe sus.

Pr. S. G. în C. La altă ocazie.

Publicație de licitare

În urma hotărârii consiliului parohial ort. rom. din comuna Bucureşti, prot. Băiţa, jud. Hunedoara, din 27 Mai a. c. şi pe baza planului şi devizului aprobat de Prea Veneratul Consiliu arhiep. cu data de 11 Mai 1934, Nr. 4672, se dă în lucrare prin licitaţie publică cu oferte închise, zidirea în roşu (pusă sub acoperiş) a noii biserici ce se va edifica în comuna Bucureşti, jud. Hunedoara. Licităţia se va ţine în ziua de 24 Iunie a. c. ora 2 p. m. la faţa locului.

Pălării preoţeşti

Formatul Cristea, păroase şi nepăroase, cum şi pălării moi 10 cm. lăţimea şi mai înguste, tivite şi netivite, se găsesc cu preţuri reduse la firma

Fritz Connerth, Sibiu, strada Regina Maria Nr. 1—3

Firma serveşte Onor. Preoţime de peste 50 ani. Vă rugăm a ne cerceta şi a Vă convinge.

Planul şi devizul se pot vedea în ori care zi la oficiul parohial pentru cercetare şi cunoaştere.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege ori care dintre ofertele cele mai avantajoase şi în care are mai multă încredere.

Doritorii se vor prezenta la data de mai sus cu ofertele închise depunând totodată cu ofertele 5% vadiu în bani gata care se va întregi la facerea contractului la 10%.

Bucureşti, jud. Hunedoara, la 28 Mai 1934.

**Ioan Costea,
Ioşif Lăslău,
Aron Tebieş,**
epitropi.

(15) 2—2

Pentru consiliul parohial:
Pr. Ioan Demian.

Nr. 4860/934 Şcol.

2—3

Concurs

La şcoala normală „Andrei Şaguna” din Sibiu sânt vacante cu începerea anului şcolar 1934/35 următoarele catedre:

I. Secţia de băieţi:

1. catedra de limba franceză,
2. catedra de ştiinţe pedagogice,
3. catedra de ştiinţe agricole, şi
4. catedra de violină

II. Secţia de fete:

1. catedra de lucru de mână, ţesătorie şi sericicultură.
2. catedra de desen (cu completare la celelalte şcoale secundare din Sibiu).

Doritorii de a ocupa aceste catedre vor înainta cereri Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cel mult până la 30 Iunie c.r. cu dovada de studii, de naţionalitate şi de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 29 Mai 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 5457—1934.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după părintele Ioan Crăciun din Glămboc, decedat la 23 Mai 1934, în baza Ş-ului 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoţesc, au primit dela Cassa Arhiepiscopale din Sibiu, în numărul fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 9 Iunie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

(17) 1—3